

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Брюксел, 13 февруари 2026 г.
(OR. en)

2026/0008(COD)

PE-CONS 6/26

ECOFIN 67
RELEX 87
COEST 58
FIN 108
CSC 70
CODEC 98
ECB

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно: РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за осъществяване на засилено сътрудничество за създаване на заема за подкрепа на Украйна за 2026 г. и 2027 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2026/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от ...

**за осъществяване на засилено сътрудничество за създаване на заема
за подкрепа на Украйна за 2026 г. и 2027 г.**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 212 от него,

като взеха предвид Решение (ЕС) 2026/258 на Съвета от 29 януари 2026 г. за разрешаване на засилено сътрудничество относно създаването на заем за Украйна¹, и по-специално член 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура²,

¹ ОВ L, 2026/258, 2.2.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2026/258/oj>.

² Позиция на Европейския парламент от 11 февруари 2026 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от

като имат предвид, че:

- (1) На 24 февруари 2022 г. президентът на Руската федерация обяви „специална военна операция” в Украйна и въоръжените сили на Русия започнаха непровокирана и неоправдана агресивна война срещу Украйна. Тази незаконна агресивна война представлява грубо нарушение на териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна, както и нарушение на забраната за използване на сила, зaleгнала в член 2, параграф 4 от Устава на Организацията на обединените нации, която е императивна норма на международното право, и на останалите принципи на Устава на Организацията на обединените нации.
- (2) От началото на непредизвиканата и неоправдана агресивна война на Русия срещу Украйна Съюзът, неговите държави членки и европейските финансови институции мобилизираха безпрецедентна подкрепа за икономическата, социалната, финансовата и отбранителната устойчивост на Украйна. Тази подкрепа съчетава подкрепа от бюджета на Съюза, включително извънредна макрофинансова помощ и подкрепа от Европейската инвестиционна банка и Европейската банка за възстановяване и развитие, гарантирана изцяло или частично от бюджета на Съюза, и допълнителна финансова подкрепа от държавите членки.

- (3) С Решение (ЕС) 2022/313³, Решение (ЕС) 2022/1201⁴, Решение (ЕС) 2022/1628⁵ и Регламент (ЕС) 2022/2463⁶ на Европейския парламент и на Съвета на Украйна беше предоставена колективно макрофинансова помощ в размер на 25 200 000 000 EUR през 2022 г. и 2023 г. Тази подкрепа представляваше един от основните фактори, допринасящи за макроикономическата и финансовата устойчивост на Украйна в критичен момент.

³ Решение (ЕС) 2022/313 на Европейския парламент и на Съвета от 24 февруари 2022 г. за предоставяне на макрофинансова помощ на Украйна (ОВ L 55, 28.2.2022 г., стр. 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/313/oj>).

⁴ Решение (ЕС) 2022/1201 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2022 г. за предоставяне на извънредна макрофинансова помощ на Украйна (ОВ L 186, 13.7.2022 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/1201/oj>).

⁵ Решение (ЕС) 2022/1628 на Европейския парламент и на Съвета от 20 септември 2022 г. за предоставяне на извънредна макрофинансова помощ на Украйна, за укрепване на общия фонд „Провизии“ чрез гаранции от държавите членки и чрез специално провизиране за някои финансови задължения, свързани с Украйна, гарантирани съгласно Решение № 466/2014/ЕС, и за изменение на Решение (ЕС) 2022/1201 (ОВ L 245, 22.9.2022 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/1628/oj>).

⁶ Регламент (ЕС) 2022/2463 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за създаване на инструмент за предоставяне на подкрепа на Украйна през 2023 г. (макрофинансова помощ +) (ОВ L 322, 16.12.2022 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2463/oj>).

- (4) С Регламент (ЕС) 2024/792 на Европейския парламент и на Съвета⁷ беше създаден механизмът за Украйна като извънреден средносрочен инструмент, който обединява двустранната подкрепа, предоставена от Съюза на Украйна, като гарантира координация и ефективност (наричан по-нататък „механизъм за Украйна“). През периода 2024 – 2027 г. механизмът за Украйна помага за посрещане на финансовите нужди на Украйна и допринася за нейните нужди от възстановяване, реконструкция и модернизация, като същевременно подкрепя усилията ѝ за реформа като част от пътя ѝ за присъединяване към Съюза.
- (5) С Регламент (ЕС) 2024/2773 на Европейския парламент и на Съвета⁸ беше създаден механизъм за сътрудничество по заемите за Украйна и беше предоставена извънредна макрофинансова помощ на Украйна. Тази помощ беше приносът на Съюза като част от инициативата на Г-7 „Заеми за ускоряване на извънредните приходи за Украйна“, която колективно спомогна за преодоляване на недостига на финансиране на Украйна за 2025 г.
- (6) Агресивната война на Русия срещу Украйна причини огромни щети в Украйна, като разходите за възстановяване и реконструкция се оценяват на 506 000 000 000 EUR към 31 декември 2024 г. Освен това Украйна загуби достъп до международните финансови пазари и отбеляза значителен спад в публичните приходи, а публичните ѝ разходи се увеличиха значително. В този контекст може да се предвиди, че Украйна ще има съществени нужди от финансиране през следващите години.

⁷ Регламент (ЕС) 2024/792 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на механизъм за Украйна (ОВ L, 2024/792, 29.2.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>).

⁸ Регламент (ЕС) 2024/2773 на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 2024 г. за създаване на механизъм за сътрудничество по заемите за Украйна и за предоставяне на извънредна макрофинансова помощ на Украйна (ОВ L, 2024/2773, 28.10.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2773/oj>).

- (7) На 9 септември 2025 г. Украйна подаде официално искане до Международния валутен фонд (МВФ) за нова програма за покриване на допълнителните нужди от финансиране за периода 2026—2029 г. Тази програма ще последва успешното изпълнение на съществуващата програма на МВФ, по която Украйна е приключила осем прегледа, но взема предвид, че агресивната война на Русия срещу Украйна продължава. Способността на МВФ да продължи с новата програма зависи от получаването на достатъчно финансови гаранции от други партньори, включително от Съюза.
- (8) Въпреки продължаващите международни усилия за договаряне на мирно решение на конфликта, удължаването на агресивната война на Русия срещу Украйна доведе до значителни щети за критичната отбранителна, гражданска и енергийна инфраструктура на Украйна, което налага мобилизирането на значителни допълнителни ресурси за посрещане на непосредствените нужди на Украйна от финансиране.
- (9) Агресивната война на Русия срещу Украйна представлява стратегическа геополитическа заплаха за Съюза като цяло и изисква от държавите членки да бъдат силни и единни. Поради това е от съществено значение подкрепата на Съюза да бъде осигурена бързо и да е в състояние да се адаптира гъвкаво, за да се окаже незабавна помощ и да се постигне краткосрочна рехабилитация по пътя към бъдеща реконструкция.

- (10) В съответствие с членовете относно отговорността на държавите за неправомерни действия от международен характер, приети през 2001 г. от Комисията на ООН по международно право на петдесет и третата ѝ сесия и взети под внимание от Общото събрание на ООН в Резолюция 56/83, и в съответствие с обичайното международно право Русия — като отговорната държава — е задължена да обезщети изцяло вредите, причинени от агресивната ѝ война срещу Украйна.
- (11) С Решение (ОВППС) 2022/335 на Съвета⁹ и Регламент (ЕС) 2022/334 на Съвета¹⁰ се забраняват трансакции, свързани с управлението на резервите, както и с управлението на активите на Централната банка на Русия, включително трансакции с юридически лица, образувания или органи, които действат от името на Централната банка на Русия или по нейно указание. В заключенията си от 27 юни 2024 г., 17 октомври 2024 г. и 19 декември 2024 г. Европейският съвет заяви, че при спазване на законодателството на Съюза активите на Русия следва да останат блокирани, докато Русия не прекрати агресивната си война срещу Украйна и не я обезщети за вредите, причинени от тази война.

⁹. Решение (ОВППС) 2022/335 на Съвета от 28 февруари 2022 г. за изменение на Решение 2014/512/ОВППС относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна (ОВ L 57, 28.2.2022 г., стр. 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/335/oj>).

¹⁰. Регламент (ЕС) 2022/334 на Съвета от 28 февруари 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 833/2014 на Съвета относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна (ОВ L 57, 28.2.2022 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/334/oj>).

- (12) Освен това с Регламент (ЕС) 2025/2600 на Съвета¹¹ се забраняват временно трансферите на активи или резерви на Централната банка на Русия, докато Русия не прекрати агресивната си война срещу Украйна, докато Русия не предостави репарации на Украйна до степента, необходима, за да се даде възможност за възстановяване без неблагоприятни икономически или финансови последици за Съюза, и докато действията на Русия в контекста на агресивната ѝ война срещу Украйна обективно не престанат да представляват значителен риск от сериозни затруднения за икономиката на Съюза и неговите държави членки.

¹¹. Регламент (ЕС) 2025/2600 на Съвета от 12 декември 2025 г. за спешни мерки за преодоляване на сериозните икономически затруднения, причинени от действията на Русия в контекста на агресивната война в Украйна (ОВ L, 2025/2600, 13.12.2025 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2600/oj>).

- (13) В заключенията си от 18 декември 2025 г. Европейският съвет постигна съгласие за предоставяне на Украйна на заем в размер на 90 000 000 000 EUR за 2026 г. и 2027 г. въз основа на заемане на средства от Съюза на капиталовите пазари, подкрепено от маржа в бюджета на Съюза. В заключенията на Европейския съвет беше посочено още, че посредством засилено сътрудничество в съответствие с член 20 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) мобилизирането на ресурси от бюджета на Съюза като гаранция за този заем няма да има въздействие върху финансовите задължения на Чешката република, Унгария и Словакия. На същата дата 25 държави членки се споразумяха, че заемът следва да бъде погасен от Украйна едва след като бъдат получени репарации. Дотогава активите на Централната банка на Русия следва да останат блокирани и Съюзът следва да си запази правото да ги използва за погасяване на заема в пълно съответствие с правото на Съюза и международното право. Тези държави членки подчертаха значението на следните елементи във връзка със заема: укрепване на европейската и украинската отбранителна промишленост; Украйна да продължи да отстоява върховенството на закона, включително борбата с корупцията; и специфичния характер на политиката за сигурност и отбрана на някои държави членки и интересите на всички държави членки в областта на сигурността и отбраната.
- (14) На 29 януари 2026 г. Съветът прие Решение (ЕС) 2026/258 за разрешаване на засилено сътрудничество между Белгия, България, Дания, Германия, Естония, Ирландия, Гърция, Испания, Франция, Хърватия, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Австрия, Полша, Португалия, Румъния, Словения, Финландия и Швеция относно създаването на заем за Украйна.

- (15) Като се има предвид финансовото състояние на Украйна, критичната необходимост Украйна да разполага с ресурси за противодействие на агресията на Русия и, когато това е възможно, за реконструкция, е целесъобразно Съюзът да предостави допълнителна подкрепа за посрещане на спешните нужди на Украйна от финансиране и за улесняване на изпълнението на програмата на МВФ. За тази цел е целесъобразно да се създаде инструмент за предоставяне на подкрепа от Съюза на Украйна през 2026 г. и 2027 г. под формата на заем, който да бъде погасен чрез репарации, дължими от Русия („заем за подкрепа на Украйна“).
- (16) Със заема за подкрепа на Украйна следва да се предостави финансова помощ на Украйна по предвидим, непрекъснат, организиран, гъвкав и навременен начин, за да се подпомогне Украйна при покриването на нейните нужди от финансиране и отбрана, по-специално тези, произтичащи от агресивната война на Русия срещу Украйна. По-конкретно със заема за подкрепа на Украйна следва да се подкрепи макрофинансовата стабилност в Украйна, да се облекчи външното ѝ финансиране и да се подкрепи капацитетът на отбранителната промишленост на Украйна чрез икономическо, финансово и техническо сътрудничество, като по този начин се допринесе за осигуряване на качествено военно предимство на Украйна.
- (17) Със заема за подкрепа на Украйна, при определени условия, следва да се предостави подкрепа на Украйна под формата на заем в максимален размер 90 000 000 000 EUR. С оглед на принципа на добро финансово управление заемът за подкрепа на Украйна следва да се предоставя от Комисията на Украйна на вноски, които могат да бъдат изплатени на един или повече траншове.

- (18) Подкрепата за Украйна по линия на заема за подкрепа на Украйна следва да се предоставя при предварителното условие, че Украйна продължава да поддържа и защита ефективните демократични механизми, включително многопартийна парламентарна система и върховенството на закона, както и да гарантира зачитането на правата на човека, включително на лицата, принадлежащи към малцинства. Утвърждаването и зачитането на върховенството на закона следва да включва борбата с корупцията.
- (19) Финансовата и икономическата помощ, налична по линия на заема за подкрепа на Украйна, следва да бъде предоставяна на Украйна в съответствие с нейните нужди от финансиране. За тази цел Украйна следва да представи украинска стратегия за финансиране относно своите нужди от финансиране и източници на финансиране. Украинската стратегия за финансиране следва да съдържа основната информация за бюджета и финансовото и икономическото положение на Украйна, както и подкрепата, която Украйна получава от международната общност.

- (20) Комисията следва да направи оценка на украинската стратегия за финансиране без неоправдано забавяне и да действа в тясно сътрудничество с Украйна. Като се имат предвид значителният мащаб на нуждите на Украйна както от бюджетна помощ, така и от помощ за капацитета на отбранителната промишленост, както и ограниченията, които някои външни партньори имат по отношение на предоставяната от тях подкрепа, е целесъобразно да се установи индикативно разпределение на заема за подкрепа на Украйна между тези две нужди от финансиране. Това разпределение следва да гарантира, че нуждите на Украйна от финансиране, така както са изчислени от МВФ за 2026 г., са напълно отчетени, но да бъде и индикативно, за да отразява променящите се обстоятелства, които могат да окажат въздействие върху нуждите на Украйна от финансиране, и за да се гарантира, че тези нужди продължават да бъдат посрещани по предвидим, непрекъснат, организиран, гъвкав и навременен начин. В своята оценка на украинската стратегия за финансиране Комисията следва да вземе предвид съгласуваността на очаквания недостиг на външно финансиране с това индикативно разпределение.

- (21) С оглед на значението на финансовите последици от наложените мерки, на Съвета следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия, като той следва да действа въз основа на предложение на Комисията. Съветът следва да одобрява оценката на украинската стратегия за финансиране чрез решение за изпълнение, което следва да се стреми да приема без неоправдано забавяне. В това решение за изпълнение следва да се определя размерът на помощта, която да бъде предоставена на Украйна за подпомагане на изпълнението на украинската стратегия за финансиране, включително размерът на бюджетната помощ и размерът на подкрепата за капацитета на отбранителната промишленост на Украйна.
- (22) Следва да се предостави финансова и икономическа помощ под формата на бюджетна помощ, за да се помогне на Украйна да покрие нуждите си от финансиране. Финансовата и икономическата помощ съгласно настоящия регламент следва да осигури важен принос за следвоенното икономическо възстановяване, дългосрочния растеж и просперитета на Украйна, като всички те ще изиграят важна роля в едно бъдещо мирно споразумение. За да се гарантира гъвкавост при посрещането на тези нужди, е целесъобразно да се използват различни начини за предоставяне на подкрепата, при което тя следва да може да бъде предоставена чрез макрофинансова помощ и чрез заем, който да бъде изпълнен съгласно глава III от Регламент (ЕС) 2024/792.

- (23) Механизмът за Украйна е средносрочен инструмент, който има за цел да подкрепи възстановяването и реконструкцията на Украйна, постепенната интеграция във вътрешния пазар, както и, наред с другото, приемането и осъществяването на политическите, институционалните, правните, административните, социалните и икономическите реформи, които се изискват, за да се постигне съответствие с ценностите на Съюза и постепенно да се постигне съответствие с правилата, стандартите, политиките и практиките на Съюза (наричани „достижения на правото“) с оглед на бъдещо членство в него, като по този начин се допринася за съвместната стабилност, сигурност, мир, просперитет и устойчивост. Поради това е целесъобразно да се предвиди сумите, идващи от заема за подкрепа на Украйна, да се усвояват чрез механизма за Украйна. В глава III от Регламент (ЕС) 2024/792 се предвижда финансиране за Украйна при задоволително изпълнение на условията, посочени в плана за Украйна, в който се определя програмата за реформи и инвестиции на Украйна. Планът за Украйна следва да бъде актуализиран, за да отрази тази допълнителна бюджетна помощ, включително мерките за укрепване на върховенството на закона и борбата с корупцията.

- (24) Макрофинансовата помощ следва да бъде обвързана с условията на политиката, които ще бъдат определени в меморандум за разбирателство (МР). МР следва да включва твърди и амбициозни ангажменти за реформи от страна на Украйна, включително ангажменти за засилване на мобилизирането на приходи в подкрепа на нуждите на Украйна от финансиране и за справяне с първопричините за корупцията в публичните финанси, включително чрез подобряване на устойчивостта и качеството на публичните разходи и повишаване на ефективността, прозрачността и отчетността на системите за управление на публичните финанси. Следва да бъде възможно тази макрофинансова помощ да се използва от Украйна за подпомагане на финансирането на компенсации, като форма на обезщетение, за лицата, които са претърпели вреди от незаконните действия на Русия, включително чрез комисията за исовете за Украйна, създадена под егидата на Съвета на Европа. В решението за изпълнение на Съвета за одобряване на оценката на украинската стратегия за финансиране следва да се определят максималният брой и индикативната стойност на траншовете за макрофинансовата помощ. С оглед на принципа на добро финансово управление и за да се улесни управлението на ликвидността от страна на украинските органи и да се гарантира предвидимост, по принцип следва да се предвидят максимум четири вноски от тази макрофинансова помощ.

- (25) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент и с цел по-голяма ефикасност, на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да договори с украинските органи условия за макрофинансовата помощ под надзора на комитета на представителите на участващите държави членки (наричан по-нататък „комитетът“) в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹². Като се има предвид потенциално значителното въздействие на помощта, е целесъобразно да се използва процедурата по разглеждане, както е посочено в Регламент (ЕС) № 182/2011. Като се взема предвид размерът на заема за подкрепа на Украйна, процедурата по разглеждане следва да се прилага за приемането на МР, както и за всяко намаляване или отмяна на заема за подкрепа на Украйна.

¹² Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (26) Със заема за подкрепа на Украйна следва да се предоставя финансова и икономическа помощ на Украйна като държава във война, чиято финансова стабилност е неразривно свързана и зависи от способността ѝ да се защитава срещу агресията на Русия. Това оправдава използването на конкретна сума от финансовата и икономическата помощ за Украйна за увеличаване на капацитета ѝ да се справя с бюджетните нужди във връзка с възможността да укрепи своите отбранителни и военни способности, като по този начин се допринесе за осигуряването на качествено военно предимство за Украйна. Финансовата и икономическата помощ следва да има за цел да даде възможност на Украйна да извършва спешни и големи публични инвестиции в подкрепа на своята отбранителна промишленост и да улесни интегрирането ѝ в европейската отбранителна промишленост в отговор на настоящата кризисна ситуация и след нея. Финансовата и икономическата помощ следва да допринесе по-специално за реконструкцията, възстановяването и модернизацията на украинската отбранителна технологична и индустриална база с цел да се повиши готовността на отбранителната промишленост на Украйна, като се взема предвид постепенното ѝ бъдещо интегриране в европейската отбранителна технологична и индустриална база, и чрез подкрепа за съвременната наличност на отбранителни продукти и други продукти за отбранителни цели чрез сътрудничество между Съюза и Украйна.

- (27) Финансовата и икономическата помощ в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна следва да се предоставят за дейности, разходи и мерки, свързани с отбранителни продукти или други продукти за отбранителни цели, които отговарят на определени критерии за допустимост. За да се укрепи спешно украинската отбранителна технологична и индустриална база по ефективен и автономен начин, тези критерии за допустимост следва да бъдат структурирани по начин, който насочва дейностите, разходите и мерките в подкрепа на капацитета на украинската отбранителна промишленост към реконструкцията, възстановяването и модернизацията на украинската отбранителна технологична и индустриална база, като се вземе предвид постепенното ѝ бъдещо интегриране в европейската отбранителна технологична и индустриална база. В този контекст, когато се проучва дали производителите се контролират от трета държава или субекти от трета държава, контролът следва да се разбира като способността за упражняване на решаващо пряко или косвено влияние върху правен субект посредством един или повече междинни правни субекти.

- (28) За да се даде възможност на Украйна да използва финансовата и икономическата помощ по начин, който е най-адаптиран към обстоятелствата, е целесъобразно да ѝ се позволи да използва средствата в подкрепа на капацитета на нейната отбранителна промишленост чрез различни методи на изпълнение, които отразяват разнообразието на нуждите. Средствата могат също така да допринесат за Инструмента за подкрепа на Украйна, създаден с Регламент (ЕС) 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета¹³, за инвестиционната рамка за Украйна, създадена с Регламент (ЕС) 2024/792 за изделия с двойна употреба, или за други програми на Съюза. Освен това средствата следва да позволят на Украйна да участва в мащабни интервенции при търсенето на отбранителни продукти, за да се създадат подходящи условия за стимулиране на мащабни инвестиции в засилването на производствения капацитет и в разработването на нови продукти. За тази цел на Украйна следва да бъде разрешено да използва средствата за започване на мащабни поръчки за отбранителни продукти, произведени от украинската отбранителна технологична и индустриална база и европейската отбранителна технологична и индустриална база, чрез поръчки по линия на инструмента „Мерки за сигурността на Европа“ (наричан по-нататък „инструментът SAFE“), създаден с Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета¹⁴, или, след валидиране, по линия на други методи.

¹³ Регламент (ЕС) 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2025 г. за създаване на Програма за европейската отбранителна промишленост и на рамка от мерки за гарантиране на своевременната наличност и доставки на отбранителни продукти („Регламент за ПЕОП“) (ОВ L, 2025/2643, 29.12.2025 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj>).

¹⁴ Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г. за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ (ОВ L, 2025/1106, 28.5.2025 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).

- (29) За някои отбранителни продукти, чиито базови технологии не са широко достъпни в Съюза или които могат да се окажат труднозаменими в голям мащаб, като например системи за противовъздушна и противоракетна отбрана и стратегически спомагателни способности, следва да се определят допълнителни условия, за да се гарантира, че въоръжените сили на Украйна разполагат със свобода по отношение на тези продукти без налагане на ограничения от трети държави. Ето защо, във връзка с такива отбранителни продукти производителят следва да има възможността да взема решения, без ограничения, наложени от трети държави или субекти от трети държави, относно конфигурацията, приспособяването и измененията в проектните параметри на поръчаните отбранителни продукти, включително правомощието да заменят или отстраняват компоненти, спрямо които са наложени ограничения от трети държави или от субекти от трети държави.

- (30) За да се гарантира безпроблемното прилагане на настоящия регламент във връзка с инструмента SAFE, е целесъобразно да се прилагат сходни условия за допустимост. Инструментът SAFE подкрепя възлагането на поръчки за отбранителни продукти, както са посочени в Регламент (ЕС) 2025/1106. Списъкът на продуктите, които са част от категории 1 и 2, беше одобрен от Съвета и се оказа достатъчно изчерпателен, за да позволи подкрепа за възлагането на поръчки за продукти, необходими на държавите членки, включително въздушни платформи. Като се има предвид постоянно променящата се ситуация на бойното поле, от съществено значение е да се избегне положение, при което наличието на списък с продукти, които могат да бъдат подкрепени, ограничава Украйна при получаването на помощта, от която се нуждае. Като се има предвид фактът, че Украйна е държава във война и нейната способност да защитава територията си може да зависи от наличността на даден продукт в много кратки срокове, на Украйна следва да се разреши да се снабдява с продукти, които не отговарят на тези условия за допустимост, било когато не е наличен равностоеен продукт чрез възлагане на поръчка, или когато е налице спешна необходимост от доставката на даден продукт. Това може да включва, но не се ограничава до системи за противовъздушна и противоракетна отбрана, включително прехващачи, боеприпаси и резервни части за изстребители и способности за дълбочинни удари. За всяка дерогация срокът за доставка на продукта следва да бъде съизмерим със спешността на положението и непосредствените оперативни нужди на Украйна.

За тази цел Украйна следва да предостави на Комисията информацията, с която разумно може да се очаква, че разполага, за да докаже, че е необходима дерогация, тъй като докато войната продължава и нуждите на Украйна са толкова спешни, от Украйна не следва да се изисква да извършва задълбочено проучване на пазара. За да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент и с цел по-голяма ефикасност, на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да разглежда такива искания за дерогация под надзора на комитета в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011. Като се има предвид потенциално значителното въздействие на помощта, е целесъобразно да се използва процедурата по разглеждане, както е посочено в Регламент (ЕС) № 182/2011. Поради извънредната ситуация, причинена от агресивната война на Русия срещу Украйна и необходимостта от своевременна наличност на отбранителни продукти, е целесъобразно да се прави позоваване на надлежно обоснован случай, както е посочен в член 3, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 182/2011, за да се даде възможност за становище на комитета в рамките на срока, който председателят на комитета може да определи в зависимост от спешността на въпроса. Когато е необходимо, следва да се използва писмената процедура, посочена в член 3, параграф 5 от посочения регламент.

- (31) За да се даде възможност на трети държави да допринасят за помощта за Украйна, като същевременно се защитават интересите на Съюза и на държавите членки в областта на сигурността и отбраната и се вземат предвид съществуващите споразумения по линия на инструмента SAFE, е целесъобразно да се предвиди възможност за разширяване на критериите за допустимост, така че да обхващат трети държави, различни от Украйна и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ, които не противоречат на интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната, при условие че тези трети държави са сключили споразумение със Съюза в съответствие с член 17 от Регламент 2025/1106 или, ако не са сключили такова споразумение, при условие че тези държави са сключили партньорство в областта на сигурността и отбраната със Съюза, предоставят значителна финансова и военна подкрепа на Украйна и дават справедлив и пропорционален финансов принос, като се спазва принципът, че всяко споразумение с трета държава трябва да се основава на баланс на правата и задълженията и че третата държава не следва да има същите права и да се ползва от същите предимства като участваща държава членка. Поради това тази възможност следва да бъде ограничена до конкретни отбранителни продукти, като се вземат предвид непосредствените оперативни нужди на Украйна, с акцент по-специално върху системите за противовъздушна и противоракетна отбрана, боеприпасите и ракетите, безпилотните летателни апарати и съответните системи против безпилотни летателни апарати, артилерийските системи, включително способностите за прецизен дълбочинен удар, стратегическите спомагателни способности, като например, но не само, стратегическия въздушен транспорт, зареждането във въздуха, системите C4ISTAR, както и космическите активи и услуги.

- (32) По отношение на трети държави, които са сключили споразумение със Съюза в съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2025/1106, на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) за допълване на настоящия регламент. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество¹⁵. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

¹⁵ OB L 123, 12.5.2016 г., стр. 1, ELI http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (33) Предвид значението на финансовите последици от наложените мерки и за да се гарантира последователност между различните области на външната дейност на Съюза, на Съвета следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия, като той следва да действа по предложение на Комисията по отношение на възможността за разширяване на правилата за допустимост, така че да включват трети държави, които не са сключили споразумение със Съюза в съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2025/1106. Съветът следва да действа чрез решение за изпълнение, което следва да се стреми да приеме без неоправдано забавяне. В това решение за изпълнение следва по отношение на всяка трета държава да се определя до кои отбранителни продукти трябва да бъде осигурен достъп на Украйна, като се вземат предвид размерът на финансовия принос на въпросната трета държава и степента на финансова и военна подкрепа за Украйна.
- (34) Настоящият регламент не засяга приложимото международно право, забраняващо употребата, разработването или производството на определени отбранителни продукти и технологии.

- (35) Изпълнението на помощта в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна следва да се извършва в съответствие с принципа на добро финансово управление, гарантиращ защитата на финансовите интереси на Съюза, както е посочено в член 223, параграф 4 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета¹⁶. Подробни изисквания в това отношение могат да бъдат включени в споразумение, което да бъде подписано между Комисията и Украйна. Освен това за управлението на финансовата и икономическата помощ, получени в подкрепа на нейния капацитет на отбранителната промишленост, Украйна следва да открие единна сметка, чрез която да управлява тази помощ, като Комисията следва да може да извършва мониторинг на тази сметка.
- (36) За да подкрепи изпълнението на помощта в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна, Комисията следва да създаде експертна група за капацитета на отбранителната промишленост на Украйна. Тази експертна група следва да съветва Комисията по въпросите, свързани с помощта в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна.
- (37) Комисията следва да извършва мониторинг на изпълнението на помощта в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна, включително по-специално доставката на продукти. За тази цел следва да бъдат установени различни механизми за мониторинг, които да отразяват различните методи на изпълнение.

¹⁶ Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (38) Директива 2009/81/ЕО на Европейския парламент и Съвета¹⁷ се отнася, наред с другото, до създаването на подходяща законодателна рамка относно координирането на процедурите за възлагане на поръчки, което отговаря на задължителните изисквания за сигурност на държавите членки и на задълженията, които произтичат от ДФЕС. За постигането на тази цел Директива 2009/81/ЕО предлага решения по-специално за преодоляването на кризисни ситуации, а именно като предвижда специални разпоредби, приложими в случай на спешност, породена от криза, като например съкращаване на сроковете за получаване на оферти и възможността за използване на процедурата на договаряне без предварително обявление за поръчка. В някои случаи на спешност обаче тези правила може да се окажат недостатъчни, особено когато спешността, произтичаща от кризата, може да бъде преодоляна само чрез съвместно възлагане на поръчки от Украйна и поне една участваща държава членка. В тези случаи често единственото решение, което гарантира свързаните със сигурността интереси на посочените държави е да се предостави достъп до съществуващо рамково споразумение или договор на участваща държава членка на възлагащите органи на Украйна, дори когато Украйна първоначално не е била страна по него и дори подобна възможност да не е била предвидена в първоначалното рамково споразумение или договор. Тъй като тези възможности не са предвидени в Директива 2009/81/ЕО към момента на влизане в сила на настоящия регламент, в настоящия регламент се предвижда възможността за допълване или дерогация от посочената директива в настоящата кризисна ситуация, произтичаща от агресивната война на Русия срещу Украйна, при условие че бъде получено съгласието на предприятието, което е сключило рамковото споразумение или договора. По отношение на допълнителните количества за Украйна възлагащите органи на Украйна следва да се ползват от същите условия като първоначалния възлагач орган, който е сключил първоначалното рамково споразумение или договора. Освен това следва да се приемат подходящи мерки за прозрачност, за да се гарантира, че всички потенциално заинтересовани страни са информирани.

¹⁷. Директива 2009/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на процедурите за възлагане на някои поръчки за строителство, доставки и услуги от възлагачи органи или възложители в областта на отбраната и сигурността и за изменение на директиви 2004/17/ЕО и 2004/18/ЕО (ОВ L 216, 20.8.2009 г., стр. 76, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj>).

- (39) В инструмента SAFE се предвижда финансова помощ за държавите членки, позволяваща им да направят спешни и мащабни публични инвестиции в подкрепа на европейската отбранителна промишленост в отговор на настоящата кризисна обстановка, която е резултат от рязкото влошаване на обстановката от гледна точка на сигурността в Съюза. С този инструмент Съюзът започна да подкрепя държавите членки, така че те да могат бързо да възлагат поръчки, като стимулират сектора на отбранителната промишленост да инвестира в кратки срокове в укрепването на производствения капацитет, за да може да обслужва нуждите на държавите членки до 2030 г. Освен това настоящият регламент следва да подкрепя възлагането на украински поръчки на европейската отбранителна технологична и индустриална база, за да се подкрепи сътрудничеството между европейската и украинската отбранителна технологична и индустриална база. Такова изключително голямо търсене на широка гама от отбранителни продукти носи непосредствен риск от сериозно отрицателно въздействие върху правилното функциониране на вътрешния пазар. За да се преодолее този риск и с оглед на целта на настоящия регламент, като се вземе предвид специфичното положение на Украйна, мерките за приоритизиране на равнището на Съюза, насочени към гарантиране на наличността на съответните отбранителни продукти, биха могли да се окажат абсолютно необходими за гарантиране на правилното функциониране на вътрешния пазар на отбранителни продукти и неговите вериги на доставки. В това отношение Комисията следва да може да използва, по искане на участваща държава членка, искания с приоритет за улесняване на доставките на отбранителни продукти, за да се постигне целта на настоящия регламент.

- (40) Исканията с приоритет следва да се състоят от искания от страна на Комисията, по инициатива на участваща държава членка, до съответни икономически оператори, установени в Съюза, да приемат или да дадат приоритет на поръчките за продукти от особено значение при криза. Тези искания с приоритет, използвани само когато това е необходимо и пропорционално, за да се гарантира, че веригите на доставките в областта на отбраната могат да функционират нормално, следва да подпомагат Украйна, която е изправена пред сериозни трудности при възлагането на договори за поръчки или при изпълнението на договор за доставка на отбранителни продукти. Икономическите оператори следва да имат възможност да откажат да бъдат обект на искане с приоритет. Искане с приоритет следва да се разглежда въз основа на обективни, фактически, измерими и обосновани данни. То следва да отчита законните интереси на предприятията, както и разходите и усилията, необходими за всяка промяна в производствената последователност. Когато бъде прието, задължението за изпълнение на искането с приоритет следва да има предимство пред задълженията за изпълнение съгласно частното или публичното право. Предвид това колко е важно да се гарантира доставката на отбранителни продукти, които са необходими за правилното функциониране на вътрешния пазар и неговите вериги на доставки, изпълнението на задължението във връзка с искане с приоритет не следва да води до налагането на отговорност на трети страни за вреди, които могат да възникнат поради неизпълнение на договорни задължения, регламентирани в правото на държава членка, доколкото неизпълнението на договорните задължения е било необходимо за спазването на изискваното приоритизиране. Когато икономическият оператор изрично е приел искане с приоритет и Комисията е приела акт за изпълнение вследствие на това приемане, икономическият оператор следва да спазва всички условия на този акт за изпълнение. При неспазване на условията, определени в акта за изпълнение, икономическият оператор следва да загуби възможността да се възползва от освобождаване от договорна отговорност. Когато неспазването е умишлено или се дължи на груба небрежност, Комисията следва да може да наложи на съответния икономически оператор глоба при спазване на принципа на пропорционалност.

- (41) Като се има предвид, че за бюджетна помощ и помощ в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна следва да се предоставят конкретни суми, при съответното им изпълнение следва да бъдат гарантирани съгласуваност и взаимно допълване.
- (42) Настоящият регламент следва да се прилага, без да се засяга особеният характер на политиката за сигурност и отбрана на определени държави членки.

- (43) Настоящият регламент не се прилага за държави членки, които не участват в засиленото сътрудничество. В този контекст следва да се припомни, че неучастието на някои държави членки в засиленото сътрудничество не ги освобождава от задължението да гарантират пълното прилагане на член 325 от ДФЕС и достиженията на правото на Съюза, чиято цел е да се гарантира защитата на финансовите интереси на Съюза, включително Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета¹⁸, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹⁹, Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета²⁰, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 и когато е приложимо, Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета²¹. Поради това тези държави членки и икономическите субекти под тяхна юрисдикция следва да си сътрудничат пълноценно със Сметната палата, Европейската служба за борба с измамите (OLAF), Комисията и когато е приложимо, Европейската прокуратура, при упражняването на техните правомощия.

-
- ¹⁸. Регламент (ЕО) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).
- ¹⁹. Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).
- ²⁰. Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).
- ²¹. Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

- (44) Споразумението за заема за подкрепа на Украйна, което ще бъде сключено между Комисията и украинските органи, следва да съдържа разпоредби, приведени в съответствие с правата, отговорностите и задълженията, предвидени в рамковото споразумение по механизма за Украйна, посочено в член 9 от Регламент (ЕС) 2024/792, подписано между ЕС и Украйна, което влезе в сила на 20 юни 2024 г. С тези разпоредби ще се гарантира ефикасна защита на финансовите интереси на Съюза, свързани със споразумението за заема за подкрепа на Украйна, като се предприемат подходящи мерки за предотвратяване на измамите, корупцията и всички други нередности, свързани с помощта, и за борба с тях. В съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 Споразумението за заема за подкрепа на Украйна също така ще предостави необходимите права и достъп на Комисията, OLAF, Сметната палата и когато е приложимо, Европейската прокуратура, включително от трети страни, участващи в усвояването на средства на Съюза, през периода, през който заемът за подкрепа на Украйна е на разположение, и след него. Украйна следва също така да докладва на Комисията за нередности във връзка с използването на средствата в съответствие с процедурите, предвидени в рамковото споразумение по механизма за Украйна.

- (45) Като се има предвид трудното положение на Украйна, причинено от агресивната война на Русия срещу нея, и за да се подкрепи страната по пътя ѝ към дългосрочна стабилност, е целесъобразно Съюзът да предостави заема за подкрепа на Украйна като заем с ограничено право на регрес, който да стане изискуем и дължим, когато Украйна получи от Русия парични или непарични активи като военни репарации, обезщетения или уреждане на финансови задължения, с изключение на територия.
- (46) Отпускането на средства по линия на заема за подкрепа на Украйна следва да зависи от положителната оценка на Комисията на искане за финансиране, подадено от Украйна. По отношение на макрофинансовата помощ оценката на условията не следва да засяга оценката на изпълнението на условията по други програми и инструменти на Съюза. Що се отнася до помощта в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна, отпускането на средства следва да бъде свързано с договори или споразумения за дейности, разходи и мерки в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна, свързани с отбранителни продукти или други продукти за отбранителни цели.
- (47) С настоящия регламент следва да се установят подходящи разпоредби за финансирането на заема за подкрепа на Украйна.
- (48) В контекста на нуждите на Украйна от финансиране е уместно финансовата помощ да се организира в рамките на диверсифицираната стратегия за финансиране, предвидена в член 224 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

- (49) В съответствие с твърдата подкрепа на 25 държавни и правителствени ръководители, изразена в рамките на Европейския съвет от 18 декември 2025 г., заемът за подкрепа на Украйна следва да бъде погасен от Украйна, след като бъдат получени репарации от Русия, като Съюзът си запазва правото да използва блокираните в Съюза руски активи за погасяването на заема в пълно съответствие с правото на Съюза и международното право.
- (50) Чрез дерогация от член 31, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и Съвета²² финансовото задължение от заеми по настоящия регламент не следва да бъде подкрепяно чрез гаранцията за външна дейност, създадена с посочения регламент. Подкрепата под формата на заеми по линия на настоящия регламент следва да представлява финансова помощ по смисъла на член 223, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. Като се вземат предвид финансовите рискове и наличието на гаранции, подкрепата под формата на заеми съгласно настоящия регламент не следва да се провизира, за да бъде гарантирана над таваните на МФР, и, чрез дерогация от член 214, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, не следва да се определя процент на провизиране.

²². Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- (51) Като се има предвид положението на Украйна, причинено от агресивната война на Русия срещу Украйна, и за да ѝ се окаже подкрепа по пътя ѝ към дългосрочна стабилност, е целесъобразно да се предвиди дерогация от член 223, параграф 4, буква д) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, за да се даде възможност на Съюза да предостави субсидия за разходите по заеми с цел да се покрият разходите, които в противен случай биха били поети от Украйна. Тези разходи включват разходите за обслужване на дълга (разходи за финансиране и разходи за управление на ликвидността) и свързаните с тях административни разходи. Субсидията за разходи по заеми, която ще бъде предоставена, се счита за подходяща за гарантирането на ефективността на подкрепата по заема за подкрепа на Украйна по смисъла на член 223, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, по-специално за да се избегне допълнителен натиск върху публичните финанси на Украйна.
- (52) В съответствие с член 332 от ДФЕС разходите, различни от административните разходи за институциите, произтичащи от засиленото сътрудничество, следва да се поемат от участващите държави членки. За тази цел държавите членки, които не участват в засиленото сътрудничество, следва да имат право на корекция в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета²³ по отношение на всички оперативни разходи, поети от бюджета на Съюза, включващи по-специално разходи за обслужване на дълга, както и искания за задействане на гаранцията. Административните разходи за институциите при осъществяването на засилено сътрудничество следва да се поемат от бюджета на Съюза без корекции за държавите членки, които не участват в засиленото сътрудничество.

23. Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства (ОВ L 168, 7.6.2014 г., стр. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/609/oj>).

- (53) Подкрепата на Съюза за Украйна съгласно настоящия регламент следва да се управлява от Комисията.
- (54) Помощта за Украйна по линия на заема за подкрепа на Украйна следва да бъде допълнителна и да допълва подкрепата от Съюза, предоставена по механизма за Украйна. Когато е възможно, Комисията следва да се стреми да сведе до минимум административната тежест и тежестта на докладване на Украйна.
- (55) Комисията следва надлежно да взема предвид Решение 2010/427/ЕС на Съвета²⁴ и ролята на Европейската служба за външна дейност, когато това е уместно.
- (56) Компетентната комисия на Европейския парламент следва да може да кани Комисията да обсъдят — в рамките на диалога за заема за подкрепа на Украйна — въпроси, които се отнасят до прилагането на настоящия регламент. Комисията взема предвид елементите, произтичащи от становищата, изразени чрез диалога за заема за подкрепа на Украйна, включително резолюциите на Европейския парламент, ако има такива.
- (57) За да се гарантира, че Европейският парламент и Съветът могат да проследяват прилагането на настоящия регламент, Комисията следва редовно да ги информира за развитието, свързани с помощта на Съюза за Украйна съгласно настоящия регламент, и да им предоставя съответните документи.

²⁴. Решение 2010/427/ЕС на Съвета от 26 юли 2010 г. за определяне на организацията и функционирането на Европейската служба за външна дейност (ОВ L 201, 3.8.2010 г., стр. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

- (58) С цел да се гарантира непрестанната ефективност на механизмите, установени с настоящия регламент, Комисията следва редовно да извършва преглед на тяхната адекватност и да докладва за това на Европейския парламент и на Съвета, като по този начин гарантира прозрачност и отчетност.
- (59) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011.
- (60) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно да се предостави финансова и икономическа помощ на Украйна за 2026 г. и 2027 г. по предвидим, непрекъснат, организиран и навременен начин, която да подпомогне Украйна при покриването на нейните нужди от финансиране, възникнали в резултат на агресивната война на Русия срещу Украйна, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците си може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки, когато е уместно, чрез засилено сътрудничество в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

- (61) Поради неотложността, предизвикана от извънредните обстоятелства вследствие на непровокираната и неоправдана агресивна война на Русия срещу Украйна, е уместно да се прибегне до изключението от срока от осем седмици, предвидено в член 4 от Протокол № 1 относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз, приложен към ДЕС, към ДФЕС и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.
- (62) Предвид ситуацията в Украйна настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Глава I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се осъществява засилено сътрудничество за създаването на инструмент за предоставяне на помощ от Съюза на Украйна за 2026 г. и 2027 г., под формата на заем, който трябва да бъде погасен чрез репарации, дължими от Русия (наричан по-нататък „заемът за подкрепа на Украйна“).
2. С него се определят целта на заема за подкрепа на Украйна, финансирането му, формите на финансиране от Съюза по линия на заема и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Цел на заема за подкрепа на Украйна

1. Общата цел на заема за подкрепа на Украйна е да се предостави финансова и икономическа помощ на Украйна по предвидим, непрекъснат, организиран, гъвкав и навременен начин, която да подпомогне Украйна при покриването на нейните нужди от финансиране, по-специално в резултат на агресивната война на Русия срещу Украйна и неплащането от страна на Русия на дължимите репарации.

2. За да се постигне общата цел, посочена в параграф 1, специфичните цели на заема за подкрепа на Украйна са:
- а) подкрепа на макрофинансовата стабилност чрез облекчаване на външните и вътрешните финансови ограничения на Украйна; и
 - б) подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна чрез икономическо, финансово и техническо сътрудничество.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „отбранителен продукт“ означава стоки, услуги и строителство, попадащи в обхвата на Директива 2009/81/ЕО, посочени в член 2 от нея;
- 2) „членуваща в ЕИП държава от ЕАСТ“ означава държава, която е член на Европейската асоциация за свободна търговия, както и на Европейското икономическо пространство;
- 3) „заеми за ускоряване на извънредните приходи за Украйна“ означават допустими двустранни заеми и заемът за макрофинансова помощ от Съюза съгласно Регламент (ЕС) 2024/2773;
- 4) „неучастваща държава членка“ означава държава членка, която не участва в засиленото сътрудничество, установено с Решение (ЕС) 2026/258;

- 5) „участваща държава членка“ означава държава членка, която участва в засиленото сътрудничество, установено с Решение (ЕС) 2026/258;
- 6) „други продукти за отбранителни цели“ означава необходимите или предназначения за целите на отбраната стоки, услуги и строителство, които са различни от попадащите в обхвата на Директива 2009/81/ЕО и посочени в член 2 от нея.

Член 4

Налична помощ по линия на заема за подкрепа на Украйна

1. Заемът за подкрепа на Украйна е в максимален размер на 90 000 000 000 EUR. Тази сума се предоставя на Украйна в съответствие с нуждите ѝ от финансиране, както е предвидено в украинската стратегия за финансиране, одобрена в съответствие с член 8.
2. Заемът за подкрепа на Украйна е наличен до 31 декември 2027 г. Заемът се предоставя от Комисията на вноски, които може да бъдат изплатени на Украйна на един или повече траншове. Изплащането на всички траншове се извършва до 31 декември 2028 г.
3. Ако нуждите от финансиране на Украйна намалееят съществено през периода, през който е наличен заемът за подкрепа на Украйна, включително в случай че Русия компенсира Украйна за нанесените от войната щети, Комисията може да намали размера на все още неизплатения заем за подкрепа на Украйна или да го отмени, като действа в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 27, параграф 3.

4. В съответствие с член 332 отДФЕС неучастващите държави членки имат право на корекция в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 по отношение на разходите, финансирани от гласувания бюджет в резултат на осъществяването на засиленото сътрудничество, различни от административните разходи за институциите, които се поемат от бюджета на Съюза. Тази корекция включва по-специално всички разходи за обслужване на дълга, както и исканията за задействане на гаранцията.

Член 5

Предварителни условия за помощ по линия на заема за подкрепа на Украйна

1. Поддържането и зачитането от Украйна на ефективни демократични механизми, включително на многопартийна парламентарна система и върховенство на закона, и продължаване на предоставянето от Украйна на гаранции за зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, принадлежащи към малцинства, са предварително условие за предоставянето на помощта по заема за подкрепа на Украйна. Отстояването и зачитането на върховенството на закона включва борбата с корупцията.
2. Комисията и Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) извършват мониторинг на изпълнението на предварителното условие, посочено в параграф 1 от настоящия член, по-специално преди приемането на решението за изпълнение на Съвета, посочено в член 8, и отпускането на средства, посочено в член 23. Освен това при този мониторинг се вземат предвид относимите препоръки на международни органи, като например Съвета на Европа и неговата Венецианска комисия. Комисията информира Европейския парламент и Съвета за мониторинга.

Глава II

Изпълнение на заема за подкрепа на Украйна

Член 6

Украинска стратегия за финансиране

1. За да получи финансова и икономическа помощ по заема за подкрепа на Украйна, Украйна представя на Комисията, по принцип всяка година, своята стратегия за финансиране. В украинската стратегия за финансиране се посочват подробно нуждите на Украйна от финансиране и източниците на финансиране, по принцип за следващите 12 месеца.
2. Украинската стратегия за финансиране съдържа:
 - а) основните макроикономически допускания, залегнали в основата на украинската стратегия за финансиране;
 - б) информация за бюджета на Украйна по тримесечия и по години, включително:
 - i) целевото бюджетно салдо за сектор „Държавно управление“ с разбивка по подсектори на държавното управление;
 - ii) прогнозите за разходите и приходите за сектор „Държавно управление“ и неговите основни подсектори, както и техните основни компоненти съгласно икономическата им класификация;

- iii) релевантна информация за разходите на сектор „Държавно управление“ по функции, по-специално за отбраната;
 - iv) описание и количествено определяне на мерките по отношение на разходите и приходите, които ще бъдат включени в бюджета;
 - v) приложение, съдържащо методиката и допусканията, както и всички други относими параметри, на които се основават бюджетните прогнози;
- в) информация за миналото и прогнозираното финансово развитие на Украйна в сектор „Държавно управление“ по тримесечия и по години, включително:
- i) информация за състоянието на ликвидността (касови наличности) за сектор „Държавно управление“ и неговите основни подсектори;
 - ii) погасяване на дългове;
 - iii) стратегия за емитиране на дългови инструменти;
 - iv) други потоци, създаващи и намаляващи дългове;
 - v) натрупаните просрочени плащания и прогнозираното им развитие.
- г) информация относно изпълнението на вече предоставена помощ по заема за подкрепа на Украйна, включително всички финансови възстановявания по него;
- д) информация за прогнозните нужди от военна помощ в натура;

- е) въз основа на бюджета на Украйна и прогнозните нужди от военна помощ в натура очакваните нужди от външно финансиране за периода, обхванат от посочената украинска стратегия за финансиране, включително разбивка на сумите в този бюджет, необходими за целите, посочени в член 2, параграф 2. Тази разбивка съдържа стойността на отбранителните продукти, които ще бъдат закупени извън Съюза и Украйна;
- ж) поетите задължения, очакваното външно финансиране и военната помощ в натура към момента на представяне на украинската стратегия за финансиране за периода, обхванат от тази стратегия, включително разбивка на сумите на това външно финансиране, които ще се използват в съответствие с целите, посочени в член 2, параграф 2;
- з) въз основа на информацията в букви е) и ж) от настоящия параграф — очаквания недостиг на външно финансиране, за който Украйна иска помощ по линия на заема за подкрепа на Украйна в рамките на украинската стратегия за финансиране, включително разбивка на сумите в очаквания недостиг на външно финансиране за целите, посочени в член 2, параграф 2; и
- и) за да се подкрепят многогодишните разходи съгласно глава IV от настоящия регламент, информация за потенциалните многогодишни нужди и съответния бюджет.

3. Украйна може да представя свои актуализирани стратегии за финансиране до момента, в който максималният размер на заема за подкрепа на Украйна, посочен в член 4, параграф 1, стане достъпен по линия на заема за подкрепа на Украйна в съответствие с член 8.

Член 7

Оценка на Комисията на украинската стратегия за финансиране

1. Комисията оценява без ненужно забавяне украинската стратегия за финансиране, представена в съответствие с член 6.
2. При извършването на оценката по параграф 1, Комисията действа в тясно сътрудничество с Украйна. Комисията може да прави коментари или да иска допълнителна информация, включително да проверява информация с държавите членки, трети държави и международни организации. Украйна предоставя всички поискани допълнителни сведения и може да преработи украинската стратегия за финансиране, ако е необходимо, включително след представянето ѝ.
3. Комисията оценява украинската стратегия за финансиране, като по-конкретно оценява:
 - а) пълнотата, осъществимостта и последователността на украинската стратегия за финансиране по отношение на заложените допускания;

- б) съгласуваността на информацията в украинската стратегия за финансиране с външни източници, включително всички неотдавнашни прегледи на МВФ и информацията от платформата за координация на донорите за Украйна и контактната група по въпросите на отбраната на Украйна;
 - в) съгласуваността на очаквания недостиг на външно финансиране със следното индикативно разпределение на заема за подкрепа на Украйна:
 - i) 30 000 000 000 EUR за макрофинансова помощ в съответствие с глава III от настоящия регламент или за бюджетна помощ под формата на заем, който да бъде изпълнен по линия на механизма за Украйна съгласно глава III от Регламент (ЕС) 2024/792;
 - ii) 60 000 000 000 EUR за подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна в съответствие с глава IV от настоящия регламент;
 - г) спазване на предварителното условие, посочено в член 5, параграф 1.
4. Когато Комисията даде положителна оценка на украинската стратегия за финансиране, тя незабавно представя предложение за решение за изпълнение на Съвета в съответствие с член 8.
5. Когато Комисията даде отрицателна оценка на украинската стратегия за финансиране, тя незабавно информира Украйна, като посочва причините за своята оценка. Отрицателната оценка не възпрепятства Украйна да представи преработена стратегия за финансиране.

6. Когато Комисията оценява актуализация на украинската стратегия за финансиране, се прилага настоящият член.

Член 8

Решение за изпълнение на Съвета

1. Когато Комисията даде положителна оценка на украинската стратегия за финансиране или на нейната актуализация, тя представя на Съвета предложение за решение за изпълнение, с което да бъде отпусната финансовата и икономическата помощ.
2. В решението за изпълнение на Съвета по параграф 1:
 - a) се определя размерът на помощта, която да бъде отпусната на Украйна за подпомагане на изпълнението на украинската стратегия за финансиране, включително размерът на помощта, която да бъде предоставена:
 - i) за бюджетна помощ под формата на заем, който да се изпълнява съгласно глава III от Регламент (ЕС) 2024/792;
 - ii) за макрофинансова помощ в съответствие с глава III от настоящия регламент;
 - iii) за подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна в съответствие с глава IV от настоящия регламент;

- б) се определят максималният брой и индикативната стойност на траншовете за помощта, предоставена за макрофинансова помощ в съответствие с глава III от настоящия регламент.
3. При определянето на сумите по заема за подкрепа на Украйна, които да бъдат отпуснати:
- а) се спазва максималната сума, налична за заема за подкрепа на Украйна, предвидена в член 4, параграф 1;
 - б) се взема предвид необходимостта да се гарантира справедливо разпределяне на тежестта с други донори при покриването на нуждите на Украйна от финансиране;
 - в) по отношение на бюджетната помощ се определя до каква степен може да бъде предоставена редовна бюджетна помощ под формата на заем, който да бъде изпълнен съгласно глава III от Регламент (ЕС) 2024/792, или като макрофинансова помощ в съответствие с глава III от настоящия регламент, според случая.
4. Съветът приема без ненужно забавяне решението за изпълнение, посочено в параграф 1.

Член 9

Допълване и координация

1. При изпълнението на заема за подкрепа на Украйна Комисията действа в тясно сътрудничество с Украйна, държавите членки, съответните международни органи и донори за Украйна, по-специално чрез междуведомствената платформа за координация на донорите за Украйна и контактната група по въпросите на отбраната на Украйна, за да гарантира съгласуван и последователен подход от страна на подкрепящите Украйна с цел посрещане на нуждите на страната от финансова и икономическа помощ. При това сътрудничество Комисията се ползва от експертния опит на ЕСВД.
2. Членове 5, 7, 13, 14 и 15 и член 23, параграф 1, буква б) от настоящия регламент се прилагат в съответствие с Решение 2010/427/ЕС.

Глава III

Бюджетна помощ

под формата на макрофинансова помощ

Член 10

Цел

1. Макрофинансовата помощ допринася за покриване на недостига на финансиране на Украйна, описан в положително оценена украинска финансова стратегия.

2. Отпускането на макрофинансовата помощ се управлява от Комисията въз основа на нейната оценка на предварителното условие, предвидено в член 5, параграф 1, и на задоволителното изпълнение на условията на политиката, включени в меморандума за разбирателство, посочен в член 11.

Член 11

Меморандум за разбирателство

1. По отношение на одобрените размери на макрофинансовата помощ, посочени в член 8, параграф 2, буква а), точка ii), Комисията договаря с Украйна условията на политиката, с които ще бъде обвързана макрофинансовата помощ. Тези условия на политиката се определят в меморандум за разбирателство (МР).
2. Условията на политиката включват твърди и амбициозни ангажименти за реформи, включително тези, които имат за цел по-специално да засилят мобилизирането на приходи в подкрепа на нуждите на Украйна от финансиране и да се справят с първопричините за корупцията в публичните финанси, включително чрез подобряване на устойчивостта и качеството на публичните разходи и повишаване на ефикасността, прозрачността и отчетността на системите за управление на публичните финанси. Когато е уместно, тези ангажименти са в съответствие с всяка програма, която Украйна има с МВФ, като същевременно я надхвърлят, когато е целесъобразно. Комисията редовно следи напредъка, постигнат по отношение на изпълнението на тези ангажименти.

3. Комисията одобрява подписването на МР и на измененията на МР, чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 27, параграф 3.

Глава IV

Помощ в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна

Член 12

Цел

1. Помощта в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна има за цел да се даде възможност на Украйна да извършва спешни и големи публични инвестиции в подкрепа на украинската отбранителна промишленост и нейното интегриране в европейската отбранителна промишленост в отговор и вследствие на настоящата кризисна ситуация. Тази помощ допринася по-специално за реконструкцията, възстановяването и модернизацията на украинската отбранителна технологична и индустриална база с цел да се повиши готовността на отбранителната промишленост на Украйна, като се взема предвид постепенното ѝ бъдещо интегриране в европейската отбранителна технологична и индустриална база, и чрез подкрепа за своевременната наличност на отбранителни продукти и други продукти за отбранителни цели чрез сътрудничество между Съюза и Украйна.

2. Дейностите, разходите и мерките в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна са свързани с отбранителни продукти или други продукти за отбранителни цели и имат за цел:
- а) ускоряване на приспособяването на отбранителната промишленост на Украйна към структурните промени, включително чрез създаване и засилване на нейните производствени мощности, както и чрез свързани спомагателни дейности;
 - б) подобряване на навременното осигуряване на наличности на отбранителни продукти или други продукти за отбранителни цели за Украйна, включително чрез съкращаване на сроковете за извършване на доставките, запазване на производствени слотове или натрупване на запаси на отбранителни продукти или други продукти за отбранителни цели, междинни продукти или суровини; или
 - в) засилване на трансграничното сътрудничество между европейската отбранителна технологична и индустриална база и украинската отбранителна технологична и индустриална база, като се вземат предвид нуждите на Украйна от укрепване на отбранителната промишленост и от поръчки в областта на отбраната, което дава възможност за взаимозаменяемост на отбранителните продукти или други продукти за отбранителни цели, произведени от украинската отбранителна промишленост и европейската отбранителна промишленост.

Член 13
Допустимост

1. Дейностите, разходите и мерките в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна, свързани с отбранителни продукти и други продукти за отбранителни цели, са допустими за помощ, при условие че отговарят на условията за допустимост, посочени в настоящия член.
2. Отбранителните продукти принадлежат към една от следните категории:
 - а) първа категория: боеприпаси и ракети; артилерийски системи, включително способности за прецизен дълбочинен удар; способности за наземни бойни действия и техните спомагателни системи, включително оборудване за войници и пехотни оръжия; малки безпилотни летателни апарати (клас 1 на НАТО) и съответните системи против безпилотни летателни апарати; защита на инфраструктура от критично значение; киберпространство; и военна мобилност, включително мерки за противодействие на мобилността;
 - б) втора категория: системи за противовъздушна и противоракетна отбрана; морски повърхностни и подводни способности; безпилотни летателни апарати, които не са малки безпилотни летателни апарати (класове 2 и 3 на НАТО), и съответните системи против безпилотни летателни апарати; стратегически спомагателни способности, като например, но не само, стратегически въздушен транспорт, зареждане във въздуха, системи C4ISTAR; както и космически активи и услуги; защита на космическите активи; изкуствен интелект и електронна война.

3. Дейностите, разходите и мерките в подкрепа на отбранителните промишлени способности на Украйна, свързани с отбранителни продукти или други продукти за отбранителни цели, не трябва да противоречат на интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната, установени в рамките на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) съгласно дял V от ДЕС, включително зачитането на принципа на добросъседските отношения, или на целите, посочени в член 2 от настоящия регламент.
4. Отбранителните продукти се произвеждат при спазване на следните условия:
- а) производителите и подизпълнителите, участващи в производството на отбранителни продукти, трябва да са установени и да имат изпълнителни управленски структури в Съюза, в членуваща в ЕИП държава от ЕАСТ или в Украйна. Те не трябва да са под контрола на трета държава, която не е членуваща в ЕИП държава от ЕАСТ или Украйна, нито на субект от друга трета държава, който не е установен в Съюза, в членуваща в ЕИП държава от ЕАСТ или в Украйна;

- б) чрез дерогация от буква а), за да бъде взето предвид промишленото сътрудничество с партньори извън Съюза, продуктите за отбрана, в чието производство участва подизпълнител, на когото са възложени между 15% и 35% от стойността по договора, който не е установен или няма изпълнителни управленски структури в Съюза, в членуваща в ЕИП държава от ЕАСТ или в Украйна, отговарят на изискванията за допустимост, ако е изпълнено поне едно от посочените по-долу условия:
- i) между производителя и този подизпълнител е било установено пряко договорно правоотношение, свързано с отбранителния продукт, преди 28 май 2025 г.; или
 - ii) производителят се задължава да проучи в срок от две години осъществимостта на замяната на ресурса, осигурен от този подизпълнител, с алтернативен, свободен от ограничения ресурс с произход от Съюза, от членуваща в ЕИП държава от ЕАСТ или от Украйна, който отговаря на техническите и времевите изисквания;

- в) чрез дерогация от буква а) от настоящия параграф, отбранителните продукти, в чието производство участват производители или подизпълнители, установени в Съюза, но под контрола на трета държава, която не е членуваща в ЕИП държава от ЕАСТ или Украйна, или под контрола на субект от друга трета държава, който не е установен в Съюза, в членуваща в ЕИП държава от ЕАСТ или в Украйна, отговарят на изискванията за допустимост, ако посоченият производител или подизпълнител е бил подложен на скрининг по смисъла на Регламент (ЕС) 2019/452 на Европейския парламент и на Съвета²⁵ и, когато е необходимо, на подходящи мерки за намаляване на риска или ако този производител или подизпълнител предостави гаранции в съответствие с буква г) от настоящия параграф, проверени от държавата членка, в която е установен;
- г) гаранциите, посочени в буква в) от настоящия параграф, съдържат уверения, че участието на производителя или подизпълнителя в производството на отбранителния продукт не противоречи на интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната, установени в рамките на ОВППС съгласно дял V от ДЕС. С тези гаранции се обосновава по-специално уверението, че за целите на дейностите, разходите и мерките са въведени мерки, за да се гарантира, че:
- и) контролът върху производителя или подизпълнителя не се упражнява по начин, който ограничава или възпрепятства способността му да изпълнява подпомаганите дейности, разходи и мерки; и

²⁵ Регламент (ЕС) 2019/452 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2019 г. за създаване на рамка за скрининг на преки чуждестранни инвестиции в Съюза (ОВ L 79I, 21.3.2019 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

- ii) достъпът на неасоциирани трети държави или на субекти от неасоциирани трети държави до класифицирана или чувствителна информация, отнасяща се до произвеждания отбранителен продукт, се предотвратява, а служителите или другите лица, участващи в производството на отбранителния продукт, разполагат с национални разрешения за достъп до класифицирана информация, издадени от държава членка, когато е уместно, в съответствие с националните законови и подзаконови актове;
- д) инфраструктурата, съоръженията, активите и ресурсите на производителите и подизпълнителите, участващи в производството на отбранителни продукти, трябва да се намират на територията на държава членка, членуваща в ЕИП държава от ЕАСТ или Украйна. Ако производителите или подизпълнителите, участващи в производството на отбранителни продукти, не разполагат с налични алтернативи или съответни инфраструктура, съоръжения, активи и ресурси на територията на държава членка, членуваща в ЕИП държава от ЕАСТ или Украйна, те могат да използват свои инфраструктура, съоръжения, активи и ресурси, които се намират или се съхраняват извън тези територии, ако използването им не противоречи на интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната;

- е) може да се приеме, че производителите и подизпълнителите, участващи в производството на отбранителни продукти, отговарят на условията за допустимост, посочени в настоящия параграф, ако изпълняват равностойни условия съгласно регламенти (ЕС) 2018/1092²⁶, (ЕС) 2021/697²⁷, (ЕС) 2023/1525²⁸ или (ЕС) 2023/2418²⁹ на Европейския парламент и на Съвета или съгласно Регламент (ЕС) 2025/1106 и ако последващи промени не засягат изпълнението на тези условия;
- ж) разходите за компонентите, които не са с произход от Съюза, от членуваща в ЕИП държава от ЕАСТ и от Украйна, не може да са по-високи от 35% от оценката за разходите за отбранителния продукт. Никой компонент не може да бъде доставян от трета държава, която вреди на интересите на Съюза и на неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната;

²⁶ Регламент (ЕС) 2018/1092 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за създаване на Европейска програма за промишлено развитие в областта на отбраната с цел подкрепа на конкурентоспособността и иновационния капацитет на отбранителната промишленост на Съюза (ОВ L 200, 7.8.2018 г., стр. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj>).

²⁷ Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на Европейски фонд за отбрана и за отмяна на Регламент (ЕС) 2018/1092 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

²⁸ Регламент (ЕС) 2023/1525 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юли 2023 г. относно подкрепата за производството на боеприпаси (ASAP) (ОВ L 185, 24.7.2023 г., стр. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj>).

²⁹ Регламент (ЕС) 2023/2418 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за създаване на Инструмент за укрепване на европейската отбранителна промишленост чрез съвместни поръчки (АУЕОПСИ) (ОВ L, 2023/2418, 26.10.2023 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj>).

- з) за отбранителни продукти, свързани с втората категория, посочена в параграф 2, буква б) от настоящия член, производителите имат възможността да вземат решения — без да им бъдат налагани ограничения от трети държави или от субекти от трети държави — относно конфигурацията, приспособяването и измененията в проектните параметри на поръчания отбранителен продукт, включително правомощия да заменят или отстраняват компоненти, които подлежат на ограничения, наложени от трети държави или от субекти от трети държави.

За целите на първа алинея от настоящия параграф „подизпълнител, участващ в производството на отбранителни продукти“ означава всеки правен субект, който предоставя ресурси от критично значение, които имат уникални характеристики от съществено значение за функционирането на даден отбранителен продукт, на когото са възложени най-малко 15% от стойността на договора и който се нуждае от достъп до класифицирана информация за целите на изпълнението на договора.

5. Чрез дерогация от параграфи 2 и 4 и при пълно спазване на параграф 3, когато е налице спешна необходимост от доставката на даден отбранителен продукт, произтичаща от агресивната война на Русия срещу Украйна, възлагането на поръчка за отбранителен продукт, който не отговаря на едно или повече от условията, посочени в параграфи 2 и 4, е допустимо за получаването на финансова помощ по настоящата глава, при условие че:
- а) няма равностоеен продукт, който да задоволява тази спешна нужда и който да отговаря на условията, посочени в параграфи 2 и 4, или такъв продукт не е наличен в необходимия мащаб и срокът за доставката му не е съизмерим със спешността на положението и непосредствените оперативни нужди на Украйна; или

- б) срокът за доставка на такъв отбранителен продукт е значително по-кратък от този за отбранителен продукт, който би отговарял на условията, определени в параграфи 2 и 4 от настоящия член, дори ако този отбранителен продукт е бил предмет на искане с приоритет, както е посочено в член 19.

В такъв случай Украйна предоставя информацията, с която разумно може да се очаква да разполага и която доказва, че условията за прилагане на тази дерогация са изпълнени. Тази информация се проверява от Комисията без ненужно забавяне, след консултиране с експертната група, посочена в член 15.

Поръчките за отбранителни продукти от производители, установени в трети държави, различни от членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ и Украйна, се възлагат само когато в Съюза, в членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ и в Украйна няма други налични алтернативи при условията, предвидени в първа алинея, букви а) и б). В контекста на първа алинея, букви а) и б) тази информация включва правен ангажимент да бъде спазен срокът за доставка.

Комисията одобрява дерогациите, посочени в настоящия параграф, посредством актове за изпълнение, като действа в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 27, параграф 3.

6. Когато е приложимо, участващите държави членки гарантират, че процедурите за възлагане на поръчки и договорите за други продукти с отбранителни цели в резултат от възлагане на поръчки, ползващи се с подкрепа по линия на заема за подкрепа на Украйна, съдържат подходящи условия за допустимост с цел защита на интересите на Съюза и на неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната.

7. Чрез дерогация от параграф 4 приносът съгласно параграф 8, буква д) се използва в съответствие с условията за допустимост на съответната програма на Съюза.
8. Дейностите, разходите и мерките, свързани с отбранителни продукти или други продукти за отбранителни цели, се изпълняват в съответствие с един от следните методи на изпълнение:
- а) възлагане на поръчки от Украйна, при условие че възлагането и доставката бъдат валидирани от Комисията или от участващите държави членки. Украйна отговаря за такива поръчки в съответствие с украинското законодателство, като валидирането от страна на Комисията или участващите държави членки включва проверки на базата на извадки на договорната документация, фактурите и сертификатите за доставка, физически инспекции на доставчиците и физическа проверка на доставките;
 - б) възлагане на поръчки от Украйна, които са съвместни поръчки в съответствие с Регламент (ЕС) 2025/1106;
 - в) споразумения между Украйна и държавите членки или Европейската агенция по отбрана (EDA);
 - г) споразумения за възлагане на поръчки между Украйна и международни или междуправителствени организации; или

- д) вноски от Украйна в Инструмента за подкрепа на Украйна, създаден с Регламент (ЕС) 2025/2643, към инвестиционната рамка за Украйна, създадена с Регламент (ЕС) 2024/792, за изделия с двойна употреба или към други програми на Съюза.

Дейностите, разходите и мерките, свързани с други продукти за целите на отбраната, могат да се изпълняват и чрез поръчки от Украйна, когато става дума за поръчки на стойност под 7 000 000 EUR, при условие че са гарантирани доброто финансово управление и защитата на финансовите интереси на Съюза.

9. Договорите, сключени от Украйна, свързани с поръчки, споразумения или вноски, посочени в параграф 8, са допустими, ако са подписани след 14 януари 2026 г., при условие че спазват настоящия член.
10. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 26 за допълване на настоящия регламент чрез разширяване на допустимостта, така че да бъдат включени трети държави, различни от членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ и Украйна, които не действат в противоречие с интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната, при условие че тези трети държави са сключили споразумение със Съюза в съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2025/1106. Във всеки делегиран акт се посочва конкретно, за всяка съответна трета държава, за кои отбранителни продукти се прилага настоящата разпоредба. При влизането в сила на делегиран акт третата държава се счита за включена сред членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ за целите на член 13, параграф 4 по отношение на посочените отбранителни продукти.

11. Независимо от параграф 10 Съветът, като действа по предложение на Комисията, може да приеме акт за изпълнение, за да определи, че трета държава, различна от членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ и Украйна, която не действа в противоречие с интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната и която не е сключила споразумение със Съюза в съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета, отговаря на следните кумулативни условия:

- а) третата държава се е ангажирала да даде справедлив и пропорционален финансов принос към разходите, произтичащи от заемането на средства, съизмерим със стойността на поръчките, възложени на субекти, установени в тази трета държава. Този принос е под формата на парични средства за субсидията за разходи по заеми въз основа на споразумение за финансов принос между третата държава и Съюза. Той представлява външен целеви приход в съответствие с член 21, параграф 2, буква д) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509;
- б) третата държава е сключила партньорство в областта на сигурността и отбраната със Съюза; и
- в) третата държава предоставя значителна финансова и военна подкрепа на Украйна.

В акта за изпълнение на Съвета се уточнява за всяка от съответните трети държави за кои отбранителните продукти се прилага настоящата разпоредба, като се вземат предвид условията по настоящия параграф.

При влизането в сила на акта за изпълнение на Съвета третата държава се счита за включена сред членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ за целите на член 13, параграф 4 по отношение на посочените отбранителни продукти.

Съветът, като действа с квалифицирано мнозинство, може да измени предложението на Комисията и да приеме изменения текст с решение за изпълнение.

Член 14

Графици за продуктите

1. По отношение на одобрените суми за помощ в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна, както е посочено в член 8, параграф 2, буква а), точка iii), Украйна изготвя график за всяка дейност, разход или мярка, свързани с отбранителен продукт или друг продукт за отбранителни цели, за които възнамерява да поиска помощ. Този график съдържа:
 - а) описание на отбранителния продукт или на друг продукт за отбранителни цели; и
 - б) информация за съответствието с член 13.

2. Украйна се консултира с Комисията относно графика с оглед осигуряване на съответствие с член 13. Ако Украйна не определи метод на изпълнение в съответствие с член 13, параграф 8 или ако Комисията сметне, че алтернативен метод на изпълнение е по-икономичен, ефикасен или ефективен, Комисията може да предложи на Украйна метод на изпълнение. Когато предлага на Украйна най-подходящия метод на изпълнение, Комисията взема предвид навременността на доставката на съответния отбранителен продукт или друг продукт за отбранителни цели, дейност, разход или мярка, наличните цени, миналия опит с този метод на изпълнение и когато това е оправдано, миналия опит с производителите съгласно този метод на изпълнение. Когато определя дали даден алтернативен метод на изпълнение е по-икономичен или когато разглежда наличните цени, Комисията взема предвид всяко съфинансиране, което трябва да бъде предоставено от държавите членки.
3. Чрез дерогация от параграф 1 от настоящия член, от Украйна не се изисква да изготви график за изпълнение в съответствие с член 13, параграф 8, първа алинея, буква д).

Член 15

Експертна група за капацитета на отбранителната промишленост на Украйна

1. За да подпомогне прилагането на помощта в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна, Комисията създава експертна група за капацитета на отбранителната промишленост на Украйна.

2. В допълнение към представителите на службите на Комисията , на ЕСВД и на EDA, експертната група за капацитета на отбранителната промишленост на Украйна включва представители на участващите държави членки и на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ. Третите държави, посочени в член 13, параграф 10, имат право да номинират представители. Украйна ще бъде поканена на заседанията на експертната група за капацитета на отбранителната промишленост на Украйна, когато е целесъобразно.
3. Експертната група за капацитета на отбранителната промишленост на Украйна предоставя съвети, експертен опит и подкрепа относно отбранителните продукти и други продукти за отбранителни цели, както и относно метода на изпълнение, относно дерогациите по член 13, параграф 5 и относно графика за продуктите.

Член 16

Управление на помощта в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна

Украйна открива специална сметка единствено за целите на управлението на финансовата и икономическата помощ, получена в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна. По отношение на тази сметка се прилагат следните правила:

- а) всички плащания по договорите или споразуменията, които са поискани за помощ в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна, се изплащат от тази сметка;
- б) на Комисията се предоставят права за мониторинг на тази сметка;

- в) Украйна предава на Комисията месечен доклад, който се представя в срок от 10 работни дни след края на всеки месец и съдържа следната информация:
- i) датата и размера на всяко плащане, извършено по сметката през предходния месец;
 - ii) името на получателя на всяко плащане;
 - iii) описание на целта на всяко плащане и как то е свързано с договорите или споразуменията, представени в исканията за средства;
 - iv) всяка друга информация, която може разумно да бъде поискана от Комисията.

Член 17

Мониторинг на изпълнението

1. В съответствие с настоящия член Комисията извършва мониторинг на изпълнението на помощта в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна, включително по-специално доставката на продукти.
2. При поръчки, възложени от Украйна в съответствие с член 13, параграф 8, първа алинея, буква а), които са валидирани от Комисията, Комисията използва процедурата за валидиране, предвидена в същата разпоредба.

3. При поръчки, възложени от Украйна в съответствие с член 13, параграф 8, първа алинея, буква а), които са валидирани от участващите държави членки, участващата държава членка извършва мониторинг на изпълнението на поръчката и доставката в съответствие с посочената разпоредба и докладва на Комисията.
4. При поръчки, възложени от Украйна в съответствие с член 13, параграф 8, първа алинея, буква б), участващите държави членки, които са част от такава съвместна поръчка, извършват мониторинг на изпълнението на поръчката и доставката и докладват на Комисията. Когато в контекста на съвместна поръчка съгласно Регламент (ЕС) 2025/1106 неучастваща държава членка се съгласи да бъде обвързана със и да прилага правилата за допустимост, определени в настоящия регламент, гарантира защитата на финансовите интереси на Съюза и е възлагащият орган, който действа от името на другите държави, Украйна изисква като условие за включването на тази неучастващата държава членка тя да извършва мониторинг на изпълнението на поръчката и доставката и да докладва на Комисията.

5. При споразумения между Украйна и участващите държави членки в съответствие с член 13, параграф 8, първа алинея, буква в), участващата държава членка извършва мониторинг на изпълнението на споразумението и доставката и докладва на Комисията. По отношение на споразуменията между Украйна и неучастващите държави членки в съответствие с член 13, параграф 8, първа алинея, буква в) Украйна включва в тези споразумения задължения за съответната неучастваща държава членка да бъде обвързана с правилата за допустимост, определени в настоящия регламент, и да ги прилага, да гарантира защитата на финансовите интереси на Съюза и да извършва мониторинг на изпълнението на споразумението и доставянето и да докладва на Комисията.
6. При споразумения между Украйна и EDA в съответствие с член 13, параграф 8, първа алинея, буква в), EDA извършва мониторинг на изпълнението на споразумението и доставката и докладва на Комисията.
7. При споразумения за възлагане на поръчки между Украйна и международни или междуправителствени организации в съответствие с член 13, параграф 8, първа алинея, буква г) Украйна включва в тези споразумения задължения за съответните международни или междуправителствени организации да извършват мониторинг на изпълнението на поръчката и доставката и да докладват на Комисията.

8. Параграфи 1—7 от настоящия член не се прилагат за поръчки от Украйна в съответствие с член 13, параграф 8 по отношение на дейности, разходи и мерки, свързани с други продукти за отбранителни цели на стойност под 7 000 000 EUR. Украйна обаче редовно докладва на Комисията за начина, по който наблюдава изпълнението на тези поръчки и доставки. Комисията извършва контрол, основан на риска.
9. Ако Комисията бъде уведомена от Украйна за неизпълнението на договор или споразумение в съответствие с член 20, параграф 2, буква ж) или узнае за недоставяне на продукти съгласно настоящия член или за неизползване на средства в сметката, посочена в член 16, Комисията се ангажира с Украйна да пренасочи тези средства в съответствие с настоящия регламент.

Член 18

Изменение на рамкови споразумения или на договори

1. Когато дейности, разходи и мерки, свързани с отбранителни продукти, се изпълняват чрез методите, посочени в член 13, параграф 8, първа алинея, буква б) или в), в рамките на Съюза, правилата, предвидени в параграфи 2—4 от настоящия член, се прилагат за съществуващо рамково споразумение или договор, чийто предмет е закупуването на отбранителни продукти, които се използват при този метод на изпълнение и в които не се предвижда възможност за съществено изменение. При прилагането на параграфи 2 и 3 от настоящия член сключилият рамковото споразумение или договора възлагащ орган получава предварителното съгласие на предприятието, с което е сключил рамковото споразумение или договора.

2. Възлагащият орган на участваща държава членка може да измени съществуващо рамково споразумение или съществуващ договор за отбранителни продукти, когато рамковото споразумение или договор е бил сключен с предприятие, отговарящо на критерии, които са равностойни на предвидените в член 13, параграфи 4 и 5 от настоящия регламент, за да добави Украйна като страна по рамковото споразумение или по договора.
3. Чрез дерогация от член 29, параграф 2, трета алинея от Директива 2009/81/ЕО, възлагащ орган на участваща държава членка може съществено да измени посочените в рамково споразумение или в договор количества с прогнозна стойност над определените в член 8 от Директива 2009/81/ЕО прагове, когато рамковото споразумение или договорът е сключен с предприятие, отговарящо на критерии, равностойни на предвидените в член 13, параграфи 4 и 5 от настоящия регламент, и доколкото изменението е строго необходимо за прилагането на параграф 2 от настоящия член.
4. При договорите с клауза за индексирание посочената в параграф 3 стойност се изчислява въз основа на актуализираната стойност.
5. Възлагащият орган, който е изменил дадено рамково споразумение или даден договор в случаите, посочени в параграф 2 или 3 от настоящия член, публикува обявление за това в *Официален вестник на Европейския съюз* в съответствие с член 32 от Директива 2009/81/ЕО.

6. В случаите, посочени в параграфи 2 и 3, се прилага принципът на равни права и задължения между възлагащите органи, които са страни по рамковото споразумение или договора, по-специално по отношение на разходите за допълнителните количества, за които е възложена поръчката.

Член 19

Доброволно приоритизиране на отбранителните продукти

1. Единствено за целите на настоящия регламент и когато Украйна е изправена пред сериозни затруднения при възлагането или изпълнението на договор за доставка на отбранителни продукти, които са спешно необходими и отговарят на изискванията за допустимост, посочени в член 13, параграф 4 или 5, икономически оператор, заедно с участващата държава членка, на чиято територия се намира неговият производствен обект, може съвместно да подаде искане до Комисията да издаде мярка за приоритизиране с цел приоритизиране на определена поръчка на такива продукти, произведени от този икономически оператор.
2. Съвместното искане, посочено в параграф 1, включва следните елементи:
 - а) първоначалното искане от Украйна;
 - б) списъка с продуктите, които подлежат на мярката за приоритизиране, техните спецификации и количествата, в които трябва да бъдат доставени;
 - в) сроковете, в рамките на които трябва да бъде извършена доставката на тези отбранителни продукти;

- г) доказателства, че икономическият оператор не може да изпълни искането на Украйна, посочено в буква а), без мярка за приоритизиране; и
 - д) посочване на справедлива и разумна цена, която може да бъде определена за мярката за приоритизиране, както и елементи в подкрепа на тази цена.
3. При получаване на искане, посочено в параграф 1, Комисията оценява това искане без ненужно забавяне.
4. Комисията основава оценката, посочена в параграф 3, на обективни, фактически, измерими и обосновани данни, за да определи дали такова приоритизиране е абсолютно необходимо за справяне със сериозните затруднения, посочени в параграф 1.
5. Когато в оценката, посочена в параграф 3, се стигне до заключението, че приоритизирането е абсолютно необходимо, Комисията приема чрез акт за изпълнение мярка за приоритизиране, в която се определят:
- а) правното основание за искането с приоритет, което икономическият оператор трябва да изпълни;
 - б) списъка с продуктите, които подлежат на искането с приоритет, техните спецификации и количествата, в които трябва да бъдат доставени;
 - в) сроковете, в които трябва да бъде изпълнено искането с приоритет;

- г) бенефициерите на искането с приоритет;
- д) обхвата на договорните задължения, пред които искането с приоритет има предимство;
- е) освобождаването от договорна отговорност при определените в параграф 7 условия; и
- ж) санкциите, предвидени в параграфи 12—18, за неспазване на задълженията, произтичащи от посочения акт за изпълнение.

Актът за изпълнение, посочен в първата алинея от настоящия параграф, се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 27, параграф 3.

6. Мярката за приоритизиране, посочена в параграф 5:

- а) се възлага на справедлива и разумна цена, като се отчитат по подходящ начин алтернативните разходи на икономическия оператор при мярката за приоритизиране в сравнение със съществуващите договорни задължения; и
- б) има предимство пред всички договорни задължения съгласно частното или публичното право, свързани с отбранителните продукти, които са предмет на мярката за приоритизиране, при условията, определени в акта за изпълнение, посочен в параграф 5.

7. Икономическият оператор, който е адресат на мярка за приоритизиране съгласно параграф 5, не носи отговорност за неизпълнение на договорно задължение, което се урежда от правото на участваща държава членка, при условие че:
- а) нарушението на договорното задължение е строго необходимо за спазването на изискваното приоритизиране;
 - б) актът за изпълнение, посочен в параграф 5, е спазен; и
 - в) искането, посочено в параграф 1, не цели единствено неправомерно избягване на предходно задължение за изпълнение съгласно частното или публичното право.
8. Икономическият оператор, който е адресат на мярка за приоритизиране, може да поиска от Комисията да измени акта за изпълнение, посочен в параграф 5, когато счита, че това е надлежно обосновано въз основа на едно от следните основания:
- а) икономическият оператор не е в състояние да изпълни мярката за приоритизиране поради недостатъчна производствена способност или производствен капацитет, дори при преференциално третиране на поръчката;
 - б) изпълнението на мярката за приоритизиране би създавало неприемлива икономическа тежест и би довело до особени затруднения за икономическия оператор.

9. Икономическият оператор предоставя цялата относима и обоснована информация, за да може Комисията да оцени основателността на искането за изменение, посочено в параграф 8.
10. След като разгледа причините и доказателствата, представени от икономическия оператор, Комисията може, след консултация и предварително съгласие от страна на участващата държава членка, на чиято територия се намира съответният производствен обект на икономическия оператор, да измени своя акт за изпълнение, за да освободи частично или изцяло съответния икономически оператор от задълженията му по настоящия член.
11. Когато икономически оператор, след като изрично е приел да даде приоритет на поръчките, поискани от Комисията, умишлено или поради груба небрежност не спази задължението да даде приоритет на тези поръчки, той подлежи на глобите, посочени в параграфи 12—18, освен в случаите, когато:
- а) икономическият оператор не е в състояние да изпълни искането с приоритет поради недостатъчна производствена способност или производствен капацитет, или по технически причини; или
 - б) изпълнението или завършването на искането би създавало неприемлива икономическа тежест и би довело до особени затруднения за икономическия оператор, включително значителни рискове, свързани с непрекъснатостта на дейността.

Приходите от глобите представляват външни целеви приходи по смисъла на член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 за програма за външна помощ, по която Украйна отговаря на условията за допустимост.

12. Когато сметне това за необходимо и пропорционално, чрез актове за изпълнение Комисията може да наложи на икономическите оператори глоби, които не надвишават 300 000 EUR, когато икономическият оператор умишлено или поради груба небрежност не спазва задължението за изпълнение на искането с приоритет съгласно настоящия член.

Актовете за изпълнение, посочени в първата алинея от настоящия параграф, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 27, параграф 3.

13. Преди да вземе решение съгласно параграф 12, Комисията предоставя възможност на съответния икономически оператор да бъде изслушан в съответствие с параграф 15. Комисията взема предвид всяка надлежно мотивирана обосновка, представена от икономическия оператор, за да определи необходимостта от глоби и тяхната пропорционалност.
14. При определянето на размера на глобата Комисията взема предвид естеството, тежестта и продължителността на нарушението, включително дали икономическият оператор е изпълнил частично поръчката с приоритет или искането с приоритет.

15. Преди да вземе решение съгласно параграф 12, Комисията гарантира, че на съответните икономически оператори е дадена възможност да представят своите становища относно:
- а) предварителните констатации на Комисията, включително всеки въпрос, по който Комисията е повдигнала възражения;
 - б) мерките, които Комисията евентуално възнамерява да предприеме с оглед на предварителните констатации съгласно буква а) от настоящия параграф.
16. Съответните икономически оператори могат да представят на Комисията своите становища по предварителните констатации на Комисията в срок, който се определя от Комисията в нейните предварителни констатации и който не може да бъде по-кратък от 14 работни дни.
17. Комисията основава налагането на глоби само на възраженията, по които съответните икономически оператори са имали възможност да изразят становище.

18. Когато Комисията е информирала съответните икономически оператори за предварителните си констатации, както е посочено в параграф 15, тя предоставя достъп, при поискване, до преписката на Комисията при условията на договорено оповестяване, при спазване на законния интерес на икономическите оператори за защита на техните търговски тайни или с цел опазване на търговските тайни или друга поверителна информация на което и да е лице. Правото на достъп до преписката не обхваща поверителна информация и вътрешни документи на Комисията или на органите на участващите държави членки, по-специално кореспонденцията между Комисията и органите на участващите държави членки. Настоящия параграф не възпрепятства Комисията да оповестява и използва информация, необходима за доказване на нарушение.
19. Настоящият член не засяга правата на участващите държави членки да защитават основните интереси на своята сигурност в съответствие с член 346, параграф 1, буква б) от ДФЕС.

Глава V

Финансиране и изпълнение

Член 20

Споразумение за заема за подкрепа на Украйна

1. Подробните финансови условия на заема за подкрепа на Украйна се определят в Споразумението за заема за подкрепа на Украйна.
2. В допълнение към елементите, посочени в член 223, параграф 4 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, съгласно Споразумението за заема за подкрепа на Украйна:
 - а) заемът за подкрепа на Украйна трябва да бъде заем с ограничено право на регрес, който става дължим и изискуем при настъпването на събитие, задействащо погасяване, както е определено в буква й);
 - б) Украйна предоставя на Съюза обезпечение върху исковите си към Русия за репарации като гаранция за заема за подкрепа на Украйна. Стойността на това обезпечение във всеки един момент е равна на стойността на изплатените средства по заема за подкрепа на Украйна;
 - в) правата, отговорностите и задължението, предвидени в рамковото споразумение съгласно механизма за Украйна, посочено в член 9 от Регламент (ЕС) 2024/792, се прилагат за Споразумението за заема за подкрепа на Украйна и за средствата по него;

- г) размерът на помощта, посочена в член 8, параграф 2, буква а), точка i) от настоящия регламент, трябва да се прилага в съответствие с глава III от Регламент (ЕС) 2024/792, с изключение на правилата относно срока и изплащането на заема, включително субсидията за разходи по заеми, съгласно посоченото в член 22, които се уреждат от настоящия регламент;
- д) Украйна използва същите системи за управление и контрол като предложените в плана за Украйна, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2024/792, включително след периода на наличност, посочен в член 6, параграф 2 от същия регламент;
- е) Комисията има право да извършва мониторинг на дейностите, разходите и мерките съгласно глава IV от настоящия регламент, които се извършват от украинските органи, през целия цикъл на проекта;
- ж) Украйна трябва незабавно да уведоми Комисията, в случай че проект на договор или споразумение, финансиран чрез заема за подкрепа на Украйна, не бъде изпълнен;
- з) Украйна продължава да спазва предварителното условие, посочено в член 5, параграф 1;
- и) Украйна не отменя никаква мярка, предприета по силата на други текущи или предишни инструменти за подкрепа, предоставени от Съюза или МВФ във връзка с борбата с корупцията;

- й) Украйна трябва да носи отговорност за погасяването на главницата по заема за подкрепа на Украйна в срок от 30 дни, ако е изпълнено някое от следните условия, всяко от които представлява събитие, задействащо погасяване, за целите на настоящия регламент:
- i) получаването от Украйна на парични средства за военни репарации, обезщетения или уреждане на финансови задължения от Русия до размера на такова уреждане;
 - ii) изтичане на 90 дни от получаването от Украйна на непарични активи за военни репарации, обезщетения или уреждане на финансови задължения от Русия, с изключение на територия, до размера на такова уреждане, който трябва да се определи чрез независима оценка. По искане на Украйна Комисията може да разреши удължаване на този срок, ако това е строго обосновано;
 - iii) Украйна е в нарушение на буква з); или
 - iv) установено е, че във връзка с управлението на заема за подкрепа на Украйна Украйна е участвала в измама, корупция или друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Съюза.

- к) Украйна носи отговорност за погасяването на заема за подкрепа на Украйна:
- и) когато условията, посочени в буква й), точки i) и ii), са изпълнени — за размера на паричната стойност на военните репарации, обезщетения или уреждане на финансови задължения от Русия, равен на дела на непогасения заем за подкрепа на Украйна спрямо сумата от стойността на непогасения заем за подкрепа на Украйна, всички непогасени репарационни заеми, предоставени от членове на Г-7, и всички непогасени задължения по заеми за ускоряване на извънредните приходи за Украйна;
 - ii) когато условието, посочено в буква й), точка iii), е изпълнено — за цялата непогасена сума на заема за подкрепа на Украйна;
 - iii) когато условието, посочено в буква й), точка iv), е изпълнено — за стойността на измамата, корупцията или друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Съюза.
- л) всички суми по заема за подкрепа на Украйна, които не са покрити от задължението, посочено в буква к), остават в сила до настъпването на бъдещи събития, задействащи погасяване;
- м) в случай на плащания или събирания Украйна трябва да посочи съответните плащания по заема за подкрепа на Украйна, които се погасяват или събират;

- н) Съюзът има право да използва блокираните в Съюза руски активи за погасяване на заема в пълно съответствие с правото на Съюза и международното право;
- о) Украйна трябва да гарантира, че процедурите за възлагане на поръчки и договорите за други продукти за отбранителни цели, произтичащи от поръчки, получаващи подкрепа по линия на заема за подкрепа на Украйна, съдържат подходящи условия за допустимост с цел защита на интересите на Съюза и неговите държави членки в областта на сигурността и отбраната.

Споразумението за заема за подкрепа на Украйна включва и всички други изисквания, необходими за изпълнението на заема за подкрепа на Украйна, включително необходимите за изпълнението на член 17 от настоящия регламент.

- 3. Неспазването на условията на Споразумението за заема за подкрепа на Украйна представлява основание за Комисията да спре или отмени, изцяло или частично, отпускането на вноската или траншовете. Неспазването на условията за погасяване, включени в Споразумението за заема за подкрепа на Украйна, освен това представлява основание цялата или част от непогасената сума по заема за подкрепа на Украйна да стане дължима и изискуема.
- 4. При поискване Споразумението за заема за подкрепа на Украйна се предоставя едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

Член 21
Искане за средства

1. За да получи финансова и икономическа помощ, Украйна представя на Комисията надлежно обосновано искане за средства. Такова искане за средства може да бъде подадено от Украйна до Комисията по принцип шест пъти годишно.
2. За бюджетна помощ под формата на заем, който следва да се изпълнява съгласно глава III от Регламент (ЕС) 2024/792, искането за средства се подава в съответствие с глава III от Регламент (ЕС) 2024/792.
3. За макрофинансова помощ в съответствие с глава III от настоящия регламент искането за средства се придружава от доклад в съответствие с разпоредбите на МР.
4. За помощ в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна в съответствие с глава IV от настоящия регламент:
 - а) искането за средства може да обхваща множество продукти. За всеки обхванат продукт искането за средства съдържа договор или споразумение в съответствие с член 13 и график в съответствие с член 14. Такива договори или споразумения могат да бъдат подписани или да бъдат под формата на окончателен проект;
 - б) ако в искането за средства се иска финансиране в размер, по-голям от 20% от сумата, предоставена в съответствие с решението за изпълнение на Съвета, посочено в член 8, Украйна предоставя подробна обосновка, включително относно въздействието на бъдещите искания за средства съгласно въпросното решение за изпълнение.

Член 22

Субсидия за разходи по заеми

1. Чрез дерогация от член 223, параграф 4, буква д) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 и при условие че има ресурси, Съюзът може да поеме разходите, произтичащи от заемането на средства за заем за Украйна, които в противен случай щяха да бъдат поети от Украйна („субсидия за разходи по заеми“). Тези разходи включват разходите за обслужване (разходи за финансиране, разходи за управление на ликвидността и разходи за обслужване за административните непреки разходи, свързани с получаването и отпускането на заеми).
2. Украйна може да поиска всяка година субсидията за разходи по заеми. Комисията може да отпусне субсидията за разходи по заеми в размер, който не надвишава ограниченията на бюджетните кредити, предоставени в контекста на бюджетната процедура.

Член 23

Решение за отпускане на помощ

1. Комисията взема решение за отпускането на помощ в зависимост от оценката си на следните изисквания:
 - а) за макрофинансова помощ:
 - і) спазване на предварителното условие, посочено в член 5, параграф 1;

- ii) задоволителното изпълнение на условията на политиката, определени в МР; и
 - iii) спазването на Споразумението за заема за подкрепа на Украйна, посочено в член 20;
- б) за помощ в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна:
- i) спазване на предварителното условие, посочено в член 5, параграф 1;
 - ii) потвърждение, че договорите или споразуменията са за продукти в съответствие с член 13 и че Комисията не възразява срещу методите на изпълнение;
 - iii) потвърждение, че Украйна като цяло спазва качествените и количествените стъпки, съдържащи се в приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2024/1447 на Съвета³⁰ и всички негови изменения;
 - iv) спазването на задълженията, посочени в член 16, и на Споразумението за заема за подкрепа на Украйна, посочено в член 20; и
 - v) доколкото е необходимо, адекватността на подробната обосновка на Украйна, като се вземат предвид положението в страната, както и наличното финансиране, за което са поети ангажименти, и очакваното външно финансиране.

³⁰ Решение за изпълнение (ЕС) 2024/1447 на Съвета от 14 май 2024 г. за одобряване на оценката на плана за Украйна (ОВ L, 2024/1447, 24.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).

За бюджетна помощ под формата на заем, който следва да се изпълнява съгласно глава III от Регламент (ЕС) 2024/792, отпускането на помощта се извършва в съответствие с глава III от Регламент (ЕС) 2024/792.

2. При спазване на размера на достъпната помощ, предвиден в решението за изпълнение на Съвета, прието в съответствие с член 8, когато Комисията даде положителна оценка на искането за средства, тя приема без ненужно забавяне решение, с което разрешава изплащането на заема за подкрепа на Украйна. За помощ в подкрепа на капацитета на отбранителната промишленост на Украйна сумата, която трябва да бъде изплатена, е равна на стойността на договорите или споразуменията, включени в искането за средства.
3. Комисията може да пристъпи към вземане на решението, посочено в параграф 2, за параграф 1, букви а) и б), колективно или поотделно.
4. Когато Комисията даде отрицателна оценка на искането за средства, тя информира Украйна без ненужно забавяне, като посочва причините за своята оценка. Отрицателната оценка не възпрепятства Украйна да представи ново искане за средства.

Член 24

Финансиране на заема за подкрепа на Украйна

1. За да се финансира помощта по линия на заема за подкрепа на Украйна, Комисията се оправомощава, от името на Съюза, да заема необходимите средства на капиталовите пазари или от финансови институции в съответствие с диверсифицираната стратегия за финансиране по член 224 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509.

2. Операциите по получаване и отпускане на заеми във връзка със заема за подкрепа на Украйна се извършват в евро.
3. Чрез дерогация от член 31, параграф 3, второ изречение от Регламент (ЕС) 2021/947 финансовата помощ, предоставена на Украйна по линия на заема за подкрепа на Украйна, не се подкрепя от гаранцията за външна дейност. Не се създава провизиране за заема за подкрепа на Украйна и, чрез дерогация от член 214, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, не се определя процент на провизиране.

Член 25

Прилагане на правилата за класифицирана и чувствителна информация

1. Класифицираната информация, която се създава, обработва, съхранява, обменя или споделя съгласно настоящия регламент, се защитава в съответствие с правилата за сигурност, установени в Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията³¹ или в Споразумението между държавите — членки на Европейския съюз, заседаващи в рамките на Съвета, относно защитата на класифицирана информация, която се обменя в интерес на Съюза, според случая.

³¹. Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj>).

2. С цел да се улесни обменът на класифицирана и чувствителна информация между Комисията и Украйна, както и, когато е целесъобразно, с участващите държави членки, Комисията използва защитена система за обмен на такава информация.
3. Комисията има достъп до информацията, включително класифицираната, която ѝ е необходима за задачите, които са ѝ възложени по силата на настоящия регламент, по-специално за да проверява условията за извършване на плащанията, да извършва проверки, прегледи, одити, разследвания и доклади, както и за целите на посочените в член 20 проверки и одити.
4. Информацията, получена в резултат от прилагането на настоящия регламент, се използва само за целите, за които е поискана.
5. Комисията и участващите държави членки гарантират защитата на търговските и стопанските тайни и на другата чувствителна информация, получена и генерирана в изпълнение на настоящия регламент в съответствие с правото на Съюза и съответното национално право.

Глава VI

Заклучителни разпоредби

Член 26

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 13, параграф 10, се предоставя на Комисията за неопределен период от време от ... [седем дни от датата на влизане в сила на настоящия регламент].
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 13, параграф 10, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуетноститутуционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 13, параграф 10, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 27

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет на представителите на участващите държави членки. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. Европейската агенция по отбрана се приканва да представи своите становища и експертен опит на комитета в качеството си на наблюдател. ЕСВД също се приканва да подпомага работата на комитета.
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 28

Диалог за заема за подкрепа на Украйна

1. С цел да се засили диалогът между институциите на Съюза, по-специално Европейския парламент, Съвета и Комисията, и да се гарантира по-голяма прозрачност и отчетност, компетентната комисия на Европейския парламент може да покани Комисията, за да обсъдят изпълнението на настоящия регламент.
2. Европейският парламент може да изрази становището си в резолюции по отношение на заема за подкрепа на Украйна.
3. Комисията взема предвид всички елементи, произтичащи от становищата, изразени чрез диалога за заема за подкрепа на Украйна, включително резолюциите на Европейския парламент, ако има такива.

Член 29

Информирание на Европейския парламент и Съвета

1. Комисията информира Европейския парламент и Съвета за развитието във връзка с прилагането на настоящия регламент, включително член 4, параграф 4, член 6, параграф 1, член 7, параграф 5, член 11, параграф 4, член 20, параграф 3 и член 23, параграф 2, и предоставя на Европейския парламент и на Съвета съответните документи без ненужно забавяне. Информацията, предавана от Комисията на Съвета в рамките на настоящия регламент или неговото прилагане, се предоставя едновременно с това на Европейския парламент при спазване на условия за поверителност, ако е необходимо.
2. До 30 юни 2027 г. и 30 юни 2028 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за прилагането на настоящия регламент през предходната година, включващ оценка на прилагането. В този доклад:
 - а) се разглежда напредъкът по отношение на изпълнението на заема за подкрепа на Украйна;
 - б) се предоставя информация за мониторинга, посочен в член 17; и
 - в) се прави оценка на икономическото състояние и на перспективите пред Украйна, както и на напредъка при изпълнението на условията на политиката, посочени в член 11, параграф 1.

3. До 30 юни 2029 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на резултатите и ефикасността на предоставения съгласно настоящия регламент заем за подкрепа на Украйна и на степента, до която той е допринесъл за постигане на целите на помощта.

Член 30

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

За държавите членки, които участват в засилено сътрудничество по силата на решение, прието съгласно член 331, параграф 1, втора или трета алинея от ДФЕС, настоящият регламент се прилага от датата, посочена в съответното решение.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в участващите държави членки в съответствие с Договорите.

Съставено в ... на

За Европейския парламент

Председател

За Съвета

Председател